

WADNIEMENSKI

KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
 Redakcja otwarta od 12-11-5-6
 Administracja - 10-11-4-6
 Prenumerata miesięcznie zł. 4.
 z odnośnieniem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

Nr 13 Rok II
GRODNO
 wtorek 13 stycznia 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz n/m za tekstem 20 gr. Drobnio za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ strony 8-mi szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Kino LIRA	Ulubienica publiczności czarująca rodaczka nasza	MIA MARA	w bardzo pięknym filmie p. t.	Dla młodzieży dozwolono
				Urwis dziewczynka

Kino Saturn	Niewidziany dotąd film. Obraz przyszłości!	Świat w roku 2000-ym	ukazuje się w obrazie p. t.
			Genjusz i zbrodnia w 6 wielkich aktach

S. N. I.

Gabrjel Narutowicz

Zyciorys.

X.

Przyszła nareszcie tragiczny dzień 16-go grudnia 1922 r.

Według planu nłożonego przez Kancelarię Cywilną o godzinie 11 ej miała być wizyta u ks. Kardynała Kakowskiego, o 12-tej otworze salonu w Zachęcie, o pół do 1-szej przyjęcie D-ra Jackowskiego, o pół do 2-giej przyjęcie Kapituły Orła Białego.

Obojętność Narutowicza na grożące niebezpieczeństwo nie płynęła z niedoceniaenia jego możliwości. Siadając do automobilu zwrócił się do Skulskiego, wiernego przyjaciela, ze słowami: „pamiętaj pan, panie Leopoldzie, w razie nieszczęścia zaopiekuj się moimi dziećmi”.

Na podstawie tych słów, Skulski został opiekunem dzieci Prezydenta.

W powrotnej drodze od Kardynała, gdzie zabawił pół godziny, był w dobrym humorze; odwrócił się do Cara i spytał żartobliwie: „No cóż mecenasie, puści mnie pan ze Skulskim na polowanie? „ten również z uśmiechem odpowiedział: „Na niedzielę to się jakoś da zrobić”.

Automobil stanął przed Zachętą. W westybulu oczekiwali Dostojnika zaproszeni goście; po chwili podszedł do niego pułk angielski Maks-Mueller składając gratulacje.

„Raczej kondolencje“ odpowiedział Prezydent. Były to ostatnie Jego słowa. W tej chwili rozległy się trzy głośne wystrzały i Prezydent bez jęku osunął się na ziemię, aby za sekundę pograżyć się w śmierci.

Prokurator Rudnicki tak o tem

mówił: „W sali Tow. Zachęty Sztuk pięknych, konat na podłodze na wyciągniętym dywaniku Prezydent Rzeczypospolitej. Najwyższy przedstawiciel 30 milionowego narodu... Nie było przy nim nikogo z jego blizkich. Nie miał tego spokoju śmierci, jaki bywa udziałem najniższego nawet obywatela Państwa.

I nie było nie bardziej żalostnego, bardziej wzruszającego, jak widok przedstawiciela Państwa, tak niedawno odrodzonego, konającego, w tak strasznych poprostru warunkach.

Widok ten wzbudzał nie gniew, nie oburzenie, nie chęć zemsty, ale ogromną żalost.

Poczucie żalosci przejmowało każdego z nas patrzącego na ten tragiczny moment, na powoli snący na piersiach zmarłego krwawy order, w którego konturach można było odczytać słowa „pro patria”.

Hołwko w zyciorysie Narutowicza tak o tem pisze: „Trzy kule Niewiadomskiego zmieniły nastrój społeczeństwa. Cały naród uświadomił sobie wówczas, że zamordowano Prezydenta, który na tem stanowisku godnie Polskę reprezentował.

„Marzył Narutowicz o chwili, gdy w powadze zetknie się na Zamku z Narodem, z przedstawicielami wszystkich jego warstw, urzędów i władz, gdy wszyscy schylą czoła przed stróżem Majestatu Narodu.

„Przyszła ta upragniona chwila, wyruszył z Belwederu kondukt żalobny! O jakże ten pochód na Zamek swą świetnością, powagą i

OD ADMINISTRACJI

Uprasza się Sz. P. Prenumeratorów miejscowych i z prowincji o wpłacenie prenumeraty za m. styczeń i zaległych.

Gdzie można kupić najtaniej?

tylko w sklepach firmy

PLACÓWKA

przy ul. Dominikańskiej № 28 i przy ul. Pocztowej № 6
 konfekcja męska i damska

galanteria walskiego rodzaju, oraz artykuły sportowe w wielkim wyborze i po cenach najniższych

Warto się przekonać!

rozmiarem przeszedł najsmutniejsze oczekiwanie Prezydenta, marzącego o pojednaniu z całym narodem.— A więc szło na czele ukochane przez niego wojsko, niesiono nieprzeliczone ilości wieńców, duchowieństwo świeckie i zakonne z kardynałem na czele, a tuż za Nim, Prezydentem Rzplitej szli: Rząd, Sejm i Senat, przedstawiciele narodów całego świata, delegaci z całej Polski, wreszcie olbrzymie tłumy robotników i włościan, mieszczanie z ochowami sztandarami i organizacje społeczne stolicy”.

Trudno o większe zwycięstwo moralne, zaprawdę ten kondukt żalobny przeistoczył w pochód tryumfalny zwycięzcy, za którego rydwaniem idą wczorajsi wrogowie, przykuł do niego najsilniejszym tan-cuchem, którym jest sumienie!

I oto przy salwach armatnich spoczęło ciało pierwszego Prezydenta na Zamku, wśród stosu kwiatów i wieńców!

Pogrzeb ten był nagrodą za wszystkie krzywdy, groźby i zniewagi. Smutne to świadectwo dla współczesnego pokolenia, że tylko w obliczu Majestatu śmierci zdobyło się na należyty szacunek dla Prezydenta wybranego według praw, przez sam naród ustanowionych.

Pamięć Gabrjela Narutowicza, nigdy nie zagaśnie w Polsce. Żyć będzie zawsze w świadomości narodu wspomnienie Tego kto w walce o cieni-pourej Nocy Niewoli ze światem rodzącego się słonecznego dnia, w walce anarchji i nienawiści z prawem i demokracją rzucił na szalę swe życie, czyste i piękne i krwią swą męczeńską przechylił tę szalę na stronę lepszego Jutra Rzeczypospolitej.

(Przyp. Red. Czerpano z „Zyciorysu Narutowicza“ Hołwki — z pamiętnika Pilsudskiego i in.).

Inauguracja Teatru Żołnierskiego

Po ciężkich zmaganiach, przechodząc denerwujące fazy niepewności, teatr żołnierski otworzył na koniec szeroko podwoje przesłanym utworom Lucjana Rydla „Betleem Polski”.

Fakt, że przy posiadaniu miniatury scenki, takich że ubikacyj zakulisowych i skromnych dekoracji, odważono się na wystawienie „Betleem” z niezbędnym udziałem kilkudziesięciu osób, dowodzi olbrzymiego rozmachu ludzi, stojących na czele, którzy widocznie posiadają tajemnicze własności rozszerzania ścian i tworzenia wielkich rzeczy z niczego, bo jakkolwiek pod względem efektu byłoby lepiej, gdyby było obszerniej, jednak rażąco nie było i punkt ten do wywołania krytyki posłużyć nie może.

„Betleem” było wystawione pod każdym względem nad wyraz poprawnie, z dużą dozą pomysłowości reżysersko-dekoracyjnej i starannie opracowane pod względem artystycznego wykonania — pamięciowo opanowane w zupełności i nacechowane wielo obiecującym indywidualizmem oraz dużym a tak cennym tupetem scenicznym niektórych wykonawców, jak: st. sierżant Jacek w roli żydka, chor. Lenart-szatan, chor. Klus-Twardowski, sierż. Michniewski—Jędrak-Mędrak, st. sierż. Świerczewski — weteran z 63 r. p. Kalinowski i inni. O st. sierżancie Dolńskim i p. Dolńskiej oczywiście nie wspominały w rzędzie adeptów sztuki z racji ich epizodycznych ról, pozostawiając do innej, odpowiedzialnej okazyj.

Wogóle zespół cały trzymał się dzielnie, nikt roli nie „położył”. St. sierż. Witkowski, jakkolwiek w roli Heroda miał nielada orzech do zgryzienia ze względu na jej odpowiedzialność, a jednocześnie własny nowicjat, jednak dotrwał mężnie na stanowisku. Oczywiście, że tak ważna postać winna być otworzoną mocniej i z większym rozmachem jednak „nie od razu Kraków zbudowano”.

Opracowanie utworu i reżyserja kierownika artystycznego st. sierż. Dolńskiego i jego małżonki dzielnie sekundującej mu w pracy i olbrzymich trudach — doskonale; wymownie świadczące o poczuciu smaku i pomysłowości wykonawców. Oczywiście nie obeszło się bez usterek, do jakich należy strona dekoracyjna w 3 akcie, dzięki nieodpowiedniemu kolorystowi barw, niwelująca wrażenie niezbędnej perspektywy, oraz konieczność inscenizowania obrazu w ten sposób, że akcja cała odbywała się en trois quatr do publiczności, a słowa wypowiedziane w kierunku przeciwnym widowni, nikły zupełnie, dzięki czemu nie mieliśmy możliwości ocenić należyte utworów pióra p. Dolńskiego i p. Dolńskiej.

Efekty świetlne pomysłowo wykonane przez st. sierż. Krzeczowskiego zawiodły z przyczyny uszkodzenia przewodników.

Chóry przy akompaniamencie fisharmonji sprawowały się doskonale, a orkiestra 20 p. a. p. dzielnie wygrywała kolendy i uprzyjemniała swą grą przerwy antraktowe.

Publiczność, nader licznie zgromadzona, oklaskiwała z entuzjazmem utwór, oraz wykonawców i opuszczała widownię pod nader sympatycznym wrażeniem.

Na zakończenie należy jeszcze wspomnieć o programach teatral-

nych, które w opracowaniu kierownika, uwzględniają zazwyczaj jakieś cenne „motto” wieszczów narodu, krótkie curriculum vitae literackiej twórczości mistrza, utwor którego teatr wystawia, oraz urywki z danego utworu lub innych — po zatem, credo teatru żołnierskiego, zawarte w słowach:

„Gdy niesiesz światło dla braci, Swojsko im zaświeć i jasno!”, w którym mieści się głęboka sentencja i jednocześnie i wytyczna linja przyszłego repertuaru teatru żołnierskiego. W końcu programu wskazanie następnej sztuki, będącej w przygotowaniu, jak w tym wypadku „Chata za wsią” J. Kraszewskiego.

Po przedstawieniu odbyła się wspólna kolacja w sali jadalnej D. P., podczas której w szeregu toastów i przemówień wypowiedano myśli, świadczące o głęboko ugruntowanych jaknajlepszych zamierzeniach Zarządu, kierownictwa artystycznego oraz całego zespołu i z zapalem podnoszono pracę i zabiegi prezesa D. P. kap. Rede - Czerwińskiego i pp. Dolńskich, co im się istotnie słusznie należało.

Po kolacji odczytano grono puściło się w tany przy dźwiękach orkiestry.

KRONIKA

Teatr Miejski

Dziś we wtorek wyborna komedia Sidneye Garricka „Proces rozwodowy pani B”, gdzie pole do popisu znajdują pp. Skarżyńska, Wojciechowska, Urbański, Wzorzycowski, Sulima, Zięciakiwicz i inni. Ceny popularne.

Uwaga

Daroczny Bal Fow. Czerw. Krzyża w Grodnie, odbędzie się dnia 2-go lutego w sali hotelu „Royal”.

Do tańca przygrywać będzie wojskowa symfoniczna orkiestra z Suwałk. Kotyłjon monstre, Bufet słodki wyrobu uproszonych Pań. Wszelkie organizacje wojskowe i cywilne są proszone o nieurządzenie w tym dniu zabaw.

Przypomnienie

Komitet Rodziców Państwowego Gimnazjum Męskiego im. A. Mickiewicza w Grodnie przypomina Rodzicom, iż w myśl uchwały Ogólnego Zebrania Rodziców z dn. 14 grudnia 1924 r., od dnia 12 do 20 stycznia r. b. włącznie będzie przyjmowany w Kancelarii gimnazjalnej datek w kwocie 6 złotych od ucznia na potrzeby Gimnazjum za pierwszy kwartał 1925 r.”

Odwolanie Zjazdu Nauczycielskiego

Zapowiedziany na 6-go stycznia 1925 r. Zjazd nauczycielski szkół powszechnych pow. Grodzieńskiego nie odbył się z powodu okresu świątecznego, oraz ze względu na zły stan dróg w powiecie, wywołany odwilżą i utrudnieniem przeprawy przez Niemen. Następny termin zjazdu projektowanego na koniec lutego będzie ogłoszony.

Ogłoszenie

Zarząd Koła Akademików Polaków Grodna ogłasza, iż w Wilnie powstało stowarzyszenie pod nazwą „Koło Akademików Polaków Grodnian U. S. B. w Wilnie”. Adres: Wilno, ul. Bakszta Nr. 11, m. 14. (Bursa Akademicka).

Największy i najpiękniejszy film świata

ROSITA

(Śpiewaczka ulicy) z Mary Pickford

w tych dniach w kinie „LIRA”

Nadanie praw

Dyrekcja tut. 1-go społecznego koedukacyjnego gimnazjum humanistycznego otrzymała w dniu 31. XII. 24 r. zawiadomienie Kuratorium białostockiego, że Ministerstwo pismem z dnia 22 listopada r. ub. przyznało powyższemu gimnazjum prawa gimnazjum Państwowego.

List do Redakcji

Szanowny Panie Redaktorze:

Nie mogąc bronić się publicznie przed stekiem oszczerstw i kalumnji, rzucanych na mnie, oświadczam, iż pociągnąłem i pociągam będą do odpowiedzialności sądowej tych wszystkich, którzy powodowani chęcią szkoderzenia mi w oczach opinji publicznej, rozsiewają uwłaczające mi wersje.

Z poważaniem Br. Skapski.

Dr. med. H. BRYZMAN

choroby skórne i wenerycz.

Leczenie lampą kwarcową

Przyjmuje od 9-10 i od 4-7 Grodno, ul. Hoawera 2. Tel. 202

6-15

Sprzedaje się dom murywany 3-0 piętrowy z hacjatką, ul. Listowskiego Nr. 43.

Lokal. Po zlikwidowanym Powiatowym Oddział w Grodnie jest do odstąpienia ewentualnie wraz z całym urządzeniem biura przy ul. Brygidzkiej N 1 (róg placu Batorskiego).

O warunkach dowiedzieć się można na miejscu od: goda -10-12-eg. 2-2

Siostra miłosierdzia

z długoletnią praktyką, studentka medycyny, może przyjąć dyżur przy chorych. Robi zastrzyki, masaże i t. d. Dzielna 4. Kren.

Osoby pragnące wstąpić

do organizującego się „Koła dramatycznego i operetkowego” proszone są o podanie swych adresów. Organizule się cykl przedstawień w Grodnie i innych miastach P. Krackiewicz, Puszkina 28.

Związek Właścicieli Nieruchomości m. Grodna

zawiadamia, że wpisy do Związku Właśc. Nieruch. m. Grodna odbywają się tymczasowo w gmachu Magistratu codziennie od 5-8-eg.

Obowiązkiem każdego właściciela nieruchomości jest zapisać się do powyższego Związku. Zarząd

1-2

Łekcje zbiorowe języków:

francuskiego, angielskiego i stenografji

rozpoczną się dnia 15 stycznia b. r.

Dodatkowe wpisy odbędą się dnia 12 i 13 stycznia w kancelarji kursów czynnej od godziny 3-4 po poł. przy ul. Piłsudskiego 4.

4-5

W dniu 15 stycznia 25 r. w Teatrze Miejskim

na rzecz oświaty w wojsku

pod protektoratem Generalowej

Zofji Berbeekiej

odbędzie się uroczyste przedstawienie

WESELA Stanisława Wyspiańskiego

Słowo wstępne wygłosi kap. Józef Bursztyn. Nowe dekoracje projektu pułk. Kordjana Zamorskiego. Kostjumy specjalnie sprowadzone. Inscenizacja według scenarjusza Autora.

Bilety po cenach zwykłych są już do nabycia w red. „Nadnieńskiego Kurjera”. Łoże i pierwsze rzędy krzesel sprzedawane są tylko imiennie.